

Innst. 491 S

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Dokument 8:149 S (2016–2017)

Innstilling fra justiskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hadia Tajik, Lene Vågslid, Kari Henriksen og Ferhat Güven om å sikre gjennomføring av nærpolitireformen i tråd med Stortingets ambisjoner

Til Stortinget

Bakgrunn

Stortingsrepresentantene Hadia Tajik, Lene Vågslid, Kari Henriksen og Ferhat Güven fremmet 8. juni 2017 følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen sørge for at nærpolitireformen gjennomføres etter Stortingets intensjoner, jf. Innst. 306 S (2014–2015).
2. Stortinget ber regjeringen sørge for at politiet snarest utarbeider og legger frem et dokument for samtlige kommunestyre, slik Stortinget har bedt om i Innst. 306 S (2014–2015) punkt 11.2.4 under 'Et løfte til innbyggerne'. Gjennom dokumentet skal innbyggerne få vite hva de får og hva et 'nærpoliti' vil bety i praksis for deres lokalsamfunn. Dersom en kommune aktivt uttrykker at de ikke ønsker et slikt dokument, trenger likevel ikke politiet legge det frem for kommunen.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Kari Henriksen, lederen Hadia Tajik og Lise Wiik, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Hårek Elvenes, Peter Christian Frølich

og Anders B. Werp, fra Fremskrittspartiet, Jan Arild Ellingsen og Ulf Leirstein, fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, og fra Senterpartiet, Jenny Klinge, viser til Dokument 8:149 S (2016–2017) om å sikre gjennomføring av nærpolitireformen i tråd med Stortingets intensjoner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at nærpolitireformen er et resultat av et stort behov for endringer i norsk politi som ble etterlyst av fagetater og fra politisk hold. Flertallet viser til at gjennomføringen av nærpolitireformen er en krevende prosess. Flertallet viser videre til at strukturdelen av reformen nå er gjennomført. Arbeidet med å gi nærpolitireformen det politifaglige og kvalitetsmessige innholdet er nå i full gang.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at nærpolitireformen ble vedtatt og utformet gjennom et bredt forlik på Stortinget. Politidirektoratet rapporterer at arbeidet med reformen er i rute, og dette bekreftes også av Difis evaluering av nærpolitireformen, som ble levert i mars 2017. Flertallet viser til at arbeidet med strukturrendringer har fått mye oppmerksomhet i den offentlige debatten. På denne måten har arbeidet med kvalitet og etterforskningsløft kommet noe i bakgrunnen. Flertallet viser til at arbeidet med organisasjon og struktur nå er ferdigstilt, og at vi går inn i reformens viktigste fase, som nettopp er et kvalitetsløft i norsk politi.

Flertallet viser samtidig til det pågående arbeidet med kvalitetsdelen av reformen. Over 5 000 ansatte har fått opplæring i den nye og fremtidsrette-

de arbeidsmetoden «politiarbeid på stedet». Det er i seks politidistrikt opprettet nye og større operasjons-sentraler, og nye vil settes i drift i månedene frem-over. Det gjennomføres videre et omfattende arbeid på etterforskningsfeltet, og arbeidet med å etablere forebygging som ifølge reformen skal være politiets primærstrategi, er godt i gang. Flertallet mener dette arbeidet er i tråd med hva Stortinget har bestilt i forliket, og ser frem til det videre arbeidet.

Flertallet viser til at det har vært knyttet noen misforståelser til hvorvidt det var kommunene som skulle be om dokumentet, eller om politidistriktene skulle utarbeide dokumentet for så å tilby det til kommunene. Flertallet viser til at intensjonen har vært å sikre at kommunene skulle vite hva de kan forvente av politiet fremover, og da spesielt de stedene hvor tjenestested blir lagt ned, jf. Innst. 306 S (2014–2015).

Når det gjelder dokumentet kommunene skal motta fra politiet, som beskriver polititjenesten, viser flertallet til at det i strukturendringsprosessen har vært fremlagt beskrivelser av tjenestetilbudene til kommunene. Flertallet viser videre til at endelige beskrivelser av hvilket tjenestetilbud innbyggerne vil få, er nå varslet (fra POD) at vil komme etter at tjenestestrukturen er endelig. Tjenestestrukturen ble endelig den 24. mai 2017. Flertallet viser til at et endelig dokument om tjenestetilbudet må sendes kommunene fra politidistriktene om kort tid. Flertallet mener det er viktig at politiet utarbeider et dokument utformet presist nok til at det er mulig å evaluere sluttresultatet i tråd med Stortingets innstilling, og brev fra justis- og beredskapsdepartementet til justiskomiteen datert 14. mai 2017.

Flertallet viser til at arbeidet med nærpolitireformen er en omfattende prosess, og at det er viktig at politiet nå får ro til å gjennomføre reformen etter Stortingets intensjoner. Flertallet viser til at det derfor er viktig at det ikke skapes unødig forvirring i en viktig fase. Flertallet viser til at Arbeiderpartiets forslag er identisk med det Stortinget allerede har vedtatt. Flertallet viser til at regjeringen skal gjøre det Stortinget har vedtatt, da dette er en forutsetning for den statsforfatning vi alle støtter opp under.

Flertallet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at det utarbeides et dokument slik det er beskrevet i Innst. 306 S (2014–2015), som et grunnlag for videre evaluering av sluttresultatet.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til forliket om politireform, jf. Innst. 306 S (2014–2015), jf. Prop. 61 LS (2014–2015), og til at det der klart fremgår at medlemmene fra Arbei-

derpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti er av den oppfatning at dokumentet «Et løfte til innbyggerne» burde foreligge før de strukturelle endringene ble gjennomført i politidistriktene, blant annet ved at medlemmene der understreker at de «viser til at en god prosess har betydning for kvaliteten på sluttresultatet», og forklarer dette med at det er «viktig at ny, lokal struktur også innebærer lokalt medeierskap».

Disse medlemmer viser til representantforslaget som er til behandling, der det fremgår at det nå er berettiget uro omkring gjennomføring av politireformen på dette punktet.

Disse medlemmer viser til gjentatte spørsmål i ordinær spørretime til justis- og beredskapsministeren om dette dokumentet, blant annet spørsmålet fra representanten Kari Henriksen av 24. mai 2017, som ble besvart av statsråden 31. mai 2017, der statsråden blant annet sier at:

«Det er viktig for meg å understreke at nå når kartet er tegnet, handler det om å fylle det med innhold».

Disse medlemmer mener at dette svaret gir grunn til uro.

Det er disse medlemmers oppfatning at omfattende strukturelle endringer i politietaten må bero på klare vurderinger av hvordan man kan oppnå høyere kvalitet i tjenestetilbudet. Da må struktur bygges på innhold, og ikke innhold fylles inn i struktur.

Disse medlemmer påpeker at dette var lite omtalt i Prop. 61 LS (2014–2015), og at man derfor ble nødt til å ta inn krav om dette i Innst. 306 S (2014–2015), blant annet ved at det måtte gjennomføres risiko- og sårbarhetsanalyser i forkant:

«Politimesteren har ansvar for å utarbeide risiko- og sårbarhetsvurderinger for hele politidistriktet og for eventuelle endringer i lokal tjenestedsstruktur.

- Risiko- og sårbarhetsvurderingen skal være utgangspunktet for styringsgruppens forslag om endringer i tjenestedsstrukturen. Beredskap og evne til forebygging skal vektlegges.
- En ugradert versjon av vurderingene skal være offentlig tilgjengelig.»

Disse medlemmer understreker også at det i Innst. 306 S (2014–2015) ble gitt klart uttrykk for at hva innbyggerne skal få av tjenester etter endringene, og hvordan, skal legges frem skriftlig for kommunestyrene.

Disse medlemmer krevde dette for å sikre at kvalitet og innhold skulle være utgangspunktet for endringene, samt at endringene skulle ha nødvendig lokal forankring.

Disse medlemmer viser til brev av 13. juni 2017, sendt til justiskomiteen, fra ordfører i Etne kommune, Siri Klokkestuen, jf. vedlegg. Når ordføreren der etterlyser informasjon i tråd med «Et løfte til innbyggerne» i Innst. 306 S (2014–2015), får hun følgende svar av politimesteren i Sør-Vest Politidistrikt:

«(...) brevet blir sendt ut av politimesteren i løpet av sommeren 2017, sannsynligvis primo juli.

Vi har vurdert å sende dette brevet ut på et tidligere tidspunkt, men ikke funnet det formålstjenlig av flere grunner. Vesentlige elementer i reformen er ikke kommet på plass enda. Brevet til dere skal blant annet beskrive tjenestetilbudet for pass og sivil rettspleie og utdype ordningen med politikontakter. Dette er i ferd med å falle på plass i disse hektiske ukene før sommeren, og vi har derfor ventet med å informere dere.»

Disse medlemmer viser til at dette dokumenterer at Solberg-regjeringen ikke har holdt «Et løfte til innbyggerne» slik løftet er formulert i Innst. 306 S (2014–2015).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at nærpolitireformen gjennomføres etter Stortingets intensjoner, jf. Innst. 306 S (2014–2015).»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at politiet snarest utarbeider og legger frem et dokument for samtlige kommunestyre, slik Stortinget har bedt om i Innst. 306 S (2014–2015) punkt 11.2.4 under 'Et løfte til innbyggerne'. Gjennom dokumentet skal innbyggerne få vite hva de får og hva et 'nærpoliti' vil bety i praksis for deres lokalsamfunn. Dersom en kommune aktivt uttrykker at de ikke ønsker et slikt dokument, trenger likevel ikke politiet legge det frem for kommunen.»

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet er oppteken av at vi skal ha eit politi som er til stades over heile landet, som kjenner nærmiljøa sine, og som har den gode lokalkunnskapen som ofte vil vere avgjerande i det førebyggjande arbeidet lokalt og det langsiktige arbeidet med lokale aktørar. Senterpartiet stemte mot politireforma i 2015 fordi den ville føre til for stor grad av sentralisering. Stortinget handsama i vår eit representantframlegg frå heile stortingsgruppa til Senterpartiet, som gjaldt kvalitet

og innhald ved lensmannskontora etter gjennomføringa av politireforma (Dokument 8:35 S (2016–2017)). Denne medlemen viser til framlegga og argumentasjonen frå Senterpartiet i representantframlegget og i den tilhøyrande innstillinga (Innst. 211 S (2016–2017)), og minner om at regjeringspartia Høgre og Framstegspartiet, saman med støttepartiet Venstre, røysta mot følgjande framlegg som vart gjort av eit fleirtal i justiskomiteen beståande av Senterpartiet, Arbeidarpartiet og Kristeleg Folkeparti:

«Stortinget ber regjeringen sikre at Stortingets føringar følges opp og sikre at tjenestestedene er tilstrekkelig bemannet til å kunne vere aktivt til stede der folk er.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det legges betydelig vekt på det enkelte kommunestyres mening om å beholde lensmannskontoret i kommunen, for blant annet å sikre godt forebyggende arbeid og tilstedeværelse.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for at de ansatte i politi- og lensmannsetaten får stor grad av medbestemmelse i den videre gjennomføringen av politireformen.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for en reell styrking av de lensmannskontorene som står igjen etter gjennomføringen av politireformen.»

Høgre, Framstegspartiet og Venstre røysta òg mot følgjande framlegg frå Senterpartiet og Arbeidarpartiet:

«Stortinget ber regjeringen sikre minst like høy tilstedeværelse av politi i de områdene hvor det legges ned lensmannskontorer.»

Høgre, Framstegspartiet og Venstre sikra med dette at forslaga ikkje fekk fleirtal.

Denne medlemen meiner det er bra at det er innført krav til responstid for politiet, men at krava ikkje er ambisiøse nok. Denne medlemen meiner at kravet til responstid bør gjelde 100 prosent av tilfella. Vidare bør det fastsette målet om to politifolk per tusen innbyggjarar gjennomførast i alle politidistrikt.

Denne medlemen gjer følgjande framlegg:

«Stortinget ber regjeringa sørgje for at krava til responstid – frå politiet mottok melding om eit hasteoppdrag til tida første patrulje er på staden – skal gjelde 100 prosent av tilfella.»

«Stortinget ber regjeringa sikre at auken til to politifolk per tusen innbyggjarar blir gjennomført i alle politidistrikt og leggje fram ein plan for korleis dette skal skje.»

«Stortinget ber regjeringa sørge for at kvart lensmannskontor skal ha ein stadleg lensmann og tilstrekkeleg bemanning til å løyse oppgåvene sine.»

«Stortinget ber regjeringa stoppe sentraliseringa av passutskrivning og sikre høg nok kapasitet for god utvikling.»

«Stortinget ber regjeringa gjennomføre ei vurdering av om politiet sine sentrale operasjonssentralar i Oslo kan samordnast.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringa sørge for at politiet snarest utarbeider og legger fram et dokument for samtlige kommunestyre, slik Stortinget har bedt om i Innst. 306 S (2014–2015) punkt 11.2.4 under «Et løfte til innbyggerne». Gjennom dokumentet skal innbyggerne få vite hva de får og hva et «nærpoliti» vil bety i praksis for deres lokalsamfunn. Dersom en kommune aktivt uttrykker at de ikke ønsker et slikt dokument, trenger likevel ikke politiet legge det fram for kommunen.»

Forslag fra Senterpartiet:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringa sørge for at krava til responstid – frå politiet mottek melding om eit hasteoppdrag til tida første patrulje er på staden – skal gjelde 100 prosent av tilfella.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringa sikre at auken til to politifolk per tusen innbyggjarar blir gjennomført i alle politidistrikt og leggje fram ein plan for korleis dette skal skje.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringa sørge for at kvart lensmannskontor skal ha ein stadleg lensmann og tilstrekkeleg bemanning til å løyse oppgåvene sine.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringa stoppe sentraliseringa av passutskrivning og sikre høg nok kapasitet for god utvikling.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringa gjennomføre ei vurdering av om politiet sine sentrale operasjonssentralar i Oslo kan samordnast.

Komiteens tilråding

Komiteen tilråding I fremmes av komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti.

Komiteens tilråding II fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råder Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

I

Stortinget ber regjeringa sikre at det utarbeides et dokument slik det er beskrevet i Innst. 306 S (2014–2015), som et grunnlag for videre evaluering av sluttresultatet.

II

Stortinget ber regjeringa sørge for at nærpolitireformen gjennomføres etter Stortingets intensjoner, jf. Innst. 306 S (2014–2015).

III

Dokument 8:149 S (2016–2017) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hadia Tajik, Lene Vågslid, Kari Henriksen og Ferhat Güven om å sikre gjennomføring av nærpolitireformen i tråd med Stortingets ambisjoner – vedlegges protokollen.

Oslo, i justiskomiteen, den 14. juni 2017

Hadia Tajik

leder

Anders B. Werp

ordfører

VEDLEGG 1**Brev fra Etne kommune v/ordfører Siri Klokkestuen, datert 13. juni 2017****Emne: Fwd: Nærpolitireforma og Etne kommune**

Til Justiskomiteen ved Hadia Tajik

Til orientering for justiskomiteen sender eg Etne kommune sin forespørsel om å få eit dokument som konkret skildrar kva tenestetilbod kommunen vil få som følge av endringane i Nærpolitireforma og svaret frå politimesteren. Etter vår oppfatning har ikkje prosessen vore i tråd med forliket om Nærpolitireformen, Innst. 306 (2014–2015). Etne kommune har hatt tomt lensmannskontor i mange år. Me har sagt at vårt bidrag no er å sei at kontoret kan leggjast ned. Kommunen opplevde ein god prosesshausten 2016, men det har vore vanskeleg å følgje med på utviklinga av Nærpolitireforma i 2017.

Me har eit godt lensmannskontor saman med Vindafjord og jobbar for å få best mogeleg teneste vidare ved Etne og Vindafjord lensmannskontor i Ølen.

Svaret frå politimesteren v/ Bernt Norvalls kjem i neste mail.

VEDLEGG 2**Brev fra Etne kommune v/ordfører Siri Klokkestuen og rådmann Pål Nygård til Politimester Hans Vik, datert 31. mai 2017****Tilbod til innbyggjarane i Etne kommune som følgje av Nærpolitireforma**

Etne kommune har motteke brev frå Politimeisteren om avgjerda for lokalisering av driftseiningseining for GDE til Sauda. Etne kommune deler ikkje vurderingane til Politimeisteren, men har ikkje noko meir å leggja til. Me viser til brev frå Etne kommune til Politimeisteren 19.05.2017.

Det er viktig for oss å få klart kva tenester me får i Etne og ved Etne/Vindafjord lensmannskontor i Ølen når Nærpolitireforma trer i kraft. Ordførar ber Politimeisteren om eit dokument som konkret fortel kva innbyggjarane skal få av tenester etter endringane. Dette skal leggjast fram for kommunestyret slik at alle er orienterte om konkret tilbod. Innbyggjarane skal vite kva dei får og kva eit «nærpoliti» vil bety i praksis for deira lokalsamfunn.

Fleirtalet i Stortinget viser til kriterie for ny tene- stadsstruktur, jamfør Prop. 61 (2014–2015) punkt 5.3, og meiner at det i tillegg skal leggjast til følgjande kriterie for gjennomføring av endringar i teneste- stadsstrukturen:

- *Hva innbyggerne skal få av tjenester etter endringene, og hvordan, skal legges frem skriftlig for kommunestyrene, dersom kommunen ønsker det. Politimesteren skal utarbeide dokumentet.*

- *Dokumentet skal være realistisk og tydelig, med vekt på hvordan det forebyggende arbeidet skal ivaretas, hvilken beredskap innbyggerne kan forvente og hvordan politiet vil sikre tett kontakt med bl.a. lokale, frivillige beredskapsorganisasjoner.*
- *Dokumentet må være utformet presist nok til at det er mulig å evaluere sluttresultatet.*
- *Alle berørte kommuner skal gis mulighet til å komme med en uttalelse om dokumentet. Uttalelsen skal tillegges vekt ved en eventuell klage.*

Flertallet understreker at kriteriene er minimumskriterier. Det er rom for lokale tilpasninger utover dette. Prosessen skal gi politiet og innbyggerne forutsigbarhet og sikre et best mulig sluttresultat.

For å ha best mogeleg dialog ynskjer Etne kommune vidare at både lensmannen i Etne/Vindafjord og driftseiningseingar set i vårt Politiråd.

Politimesteren har bedt oss om ei forventingsavklaring på Politikontakt. Etne kommune ynskjer å bidra i ein god prosess når me har fått konkret tilbake- melding på det ovannemde.

VEDLEGG 3**Brev fra politimester Hans Vik v/ prosjektleder PNP Sør-Vest, Bernt Vidar Norvalls,
datert, 2. juni 2017****Att: Ordfører og rådmann i Etne kommune**

Vi viser til brev fra dere av 31.5.17, hvor dere etterlyser dokumentet som konkret beskriver hvilket tjenestetilbud kommunene vil få som følge av endringene i Nærpolitireformen.

Dette brevet blir sendt ut av politimesteren i løpet av sommeren 2017, sannsynligvis primo juli.

Vi har vurdert å sende dette brevet ut på et tidligere tidspunkt, men ikke funnet det formålstjenlig av flere grunner. Vesentlige elementer i reformen er ikke kommet på plass enda. Brevet til dere skal blant annet beskrive tjenestetilbudet for pass og sivil rettspleie og utdype ordningen med politikontakter. Dette er i ferd med å falle på plass i disse hektiske ukene før sommeren, og vi har derfor ventet med å informere dere.

Videre vil den underliggende strukturen for tjenesteenhetene bli forhandlet med organisasjonene 9.6.17. Det vil også kunne påvirke tjenestetilbudet til kommunene.

Oppsummert anser vi dette som gode grunner for å ha ventet med brevet til kommunene, og håper dere har forståelse for det.

